

Styresak

Går til: Styremedlemmer
Føretak: Helse Vest RHF
Dato: 05.10.2011
Sakhandsamar: **Ivar Eriksen**
Saka gjeld: **Samansetting av regionalt brukarutval**

Arkivsak

2004/127/

Styresak 123/11 B

Styremøte 02.11. 2011

Forslag til vedtak

1. Styret i Helse Vest sluttar seg til dei føreslegne endringane i retningslinjer og rammer for regionalt brukarutval i Helse Vest.

Oppsummering

I Styresak 077/10 B bad styret i Helse Vest om at det blei gjort ei vurdering av systemet for oppnemning av brukarrepresentantar til det regionale brukarutvalet (RBU), med særleg fokus på korleis rusområdet kan bli betre representert og om store organisasjonar utanom samanslutningane skal ha eigen representasjon. Helse Vest har, i dialog med brukarutvalet, vurdert dette og tilrår i denne styresaka at rusområdet og Kreftforeningen blir gitt eigen representasjon i det regionale brukarutvalet i Helse Vest. Helse Vest tilrår og at det blir gjort ei mindre revidering av kriteria for samansetting av utvalet. Desse endringane medfører behov for revidering av Retningslinjer og rammer for Regionalt brukarutval i Helse Vest.

Fakta

Tidlegare handsaming i styret: 22. juni 2010, sak 077/10 B.

Det regionale brukarutvalet blei etablert av styret i Helse Vest RHF i 2002, sak 051/02.

Lovgrunnlaget for brukarutvala er Helseføretakslova § 35. I tillegg er brukarmedverknad slått fast i vedtektene. I styringsdokumentet frå 2002 framgår det at helseføretaka skal opprette brukarutval og at dette skal vere eit samarbeidsorgan mellom helseføretaka og brukarorganisasjonane. Det kom i oppdragsdokumentet i 2004 presiseringar om at organisasjonar for eldre også skal vere representert i utvala.

I tråd med gjeldande retningslinjer har RBU i dag 9 medlemmer som er oppnemnde for 2 år om gongen. Det er styret i Helse Vest RHF som oppnemner utvalet etter at innspel er fremja frå organisasjonane til administrasjonen i Helse Vest RHF. Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og Samarbeidsforumet for Funksjonshemmedes Organisasjoner (SAFO) føreslår høvesvis 6 og 2 medlemmer kvar, og fylkeseldreråda føreslår 1 medlem. Det skal også fremjast forslag om varamedlem. Følgjande prinsipp for oppnemning er slått fast i retningslinjer og rammer for regionalt brukarutval, vedtekte av styret i Helse Vest i styresak 061/10 B, 1.juni 2010:

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) og Samarbeidsforumet for funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) føreslår høvesvis 6 og 2 medlemmer kvar og fylkeseldreråda skal føreslå 1 medlem. Det skal også fremjast forslag om varamedlem. Organisasjonane skal føreslå ein breiast mogleg representasjon av medlemsmassen, slik at ulike pasientgrupper innan både somatikk, psykiatri og rus blir representerte. Dette inneber at både tradisjonelt svært synlege pasientgrupper og mindre synlege grupper/pasientgrupper med "ubestemte" lidningar, skal sikrast representasjon. Det same gjeld pasientgrupper som ikkje er i stand til å ta vare på egne interesser, som f.eks. barn og grupper av eldre. Medlemmene skal vere geografisk jamt fordelte i regionen. Vidare skal det vere mest mulig lik fordeling mellom kvinner og menn. Det skal og vere ei rimeleg aldersdeling.

Brukarrepresentantane skal ha god brukarkompetanse. Det er då ein føresetnad at brukarrepresentantane har/tek på seg å vere kvalifiserte til å delta og bidra til endring gjennom planmessig kompetanseutvikling og systematisering av egne og andre sine erfaringar. Nyoppretta regionale brukarutval vil få ei opplæring om spesialisthelsetenesta, Helse Vest RHF, føretaksmodellen, sentrale lover og myndigheitskrav og arbeidsmåtar i denne verksemda.

Det sitjande brukarutvalet i Helse Vest RHF er oppnemnd for perioden august 2010 til august 2012. Prosessen med å setje saman ein nytt utval startar på nyåret 2012. I Styresak 077/10 B bad styret i Helse Vest om at det blei gjort ei vurdering av systemet for oppnemning av brukarrepresentantar til det regionale brukarutvalet, med særleg fokus på korleis rusområdet kan bli betre representert og om store organisasjonar utanom samanslutningane skal ha eigen representasjon.

Kommentarar

Representasjon frå rusområdet

Ansvar for tverrfaglig spesialisert rusbehandling blei lagt til spesialisthelsetenesta i 2004. Rusområdet har likevel ikkje vore representert i det regionale brukarutvalet i Helse Vest. Det er uttalt at Helse Vest ønskjer å styrke dialogen med brukarrepresentantar og representantar for pårørande innanfor rusfeltet. Helse Vest tilrår derfor at rusområdet blir representert i brukarutvalet med ein representant. Det er fleire

brukarorganisasjonar innanfor rusområdet, blant anna Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO), Landsforbundet mot stoffmisbruk, LAR-nett Noreg og Barn av rusmisbrukere (BAR). Desse organisasjonane er ikkje organisert i ei større samanslutning/ paraplyorganisasjon. Det vil likevel vere ein fordel om rusorganisasjonane kan peike ut ein representant som alle stiller seg bak og som skal representere heile rusområdet.

Representasjon frå Kreftforeningen

Kreftforeningen vende seg i 2010 til Helse Vest RHF med førespurnad om representasjon i RBU. Styret i Helse Vest bestemte i samband med handsaming av styresak 061/10 "Retningslinjer for regionalt brukarutval i Helse Vest" den 22. juni 2010 å ta avgjersle om dette i samband med oppnemning av nytt brukarutval.

Kreftforeningen representerer ei stor pasientgruppe og deira pårørande i spesialisthelsetenesta. Kreftforeningen samarbeider blant anna med 12 ulike pasient- og likemannsorganisasjonar som er assosierte medlemmer i Kreftforeningen. Kreftforeningen er representert i dei andre regionale brukarutvala, og også i Helse Førde og Helse Stavanger sine lokale brukarutval. I det lokale brukarutvalet i Helse Fonna har Kreftforeningen observatørstatus.

Gitt at Kreftforeningen representerer ei stor og samansett pasientgruppe og deira pårørande, og sett i samheng med at kreftdiagnostisering og behandling er eit særskilt satsingsområde, synes det fornuftig at Kreftforeningen blir representert i det regionale brukarutvalet med ein representant.

Oppnemning av representantar

Ved å gje Kreftforeningen og rusområdet representasjon i det regionale brukarutvalet går ein delvis bort frå prinsippet om å vende seg til samanslutningane FFO og SAFO for oppnemning av medlemmar til utvalet. Ordninga med å vende seg til samanslutningane er ei tenleg ordning, særleg med tanke på det opplæringstilbodet desse tilbyr i brukarmedverknad for sine medlemmar. Ordninga har likevel den veikskap at grupper og organisasjonar som ikkje er tilslutta samanslutningane ikkje blir direkte representerte. Ved å vende seg til fylkeseldreråda har ein også frå 2004 allereie delvis gått bort frå dette prinsippet.

Brukarorganisasjonane frå rusområdet er ikkje organisert i ei større samanslutning. Helse Vest vil likevel leggje til rette for at desse organisasjonane i lag kan peike ute ein felles representant. Kreftforeningen samarbeider blant anna med 12 ulike pasient- og likemannsorganisasjonar som er assosierte medlemmer i Kreftforeningen. 5 av desse¹ er medlemmar av FFO. For å unngå muligheit for dobbeltnominasjon vil Helse Vest vende seg til Kreftforeningen ved regionsleddet med førespurnad om deltaking i RBU. Ved å vende seg direkte til Kreftforeningen, vil ein femne om heile pasientgruppa innanfor kreftområdet, og ikkje berre dei som er representerte i dei 12 assosierte pasientorganisasjonane.

Storleik på det regionale utvalet

Helse Vest meiner at talet i dag på representantar i brukarutvalet er tenleg, og vil tilrå ei omfordeling av dei eksisterande plassane for å gje rom for representasjon frå rus- og kreftområdet. På bakgrunn av breidde og medlemstal føreslår Helse Vest at ny fordeling mellom organisasjonane blir som følgjer: FFO 5 representantar, SAFO 1 representant, fylkeseldreråda 1 representant, rusområdet 1 representant og Kreftforeningen 1 representant.

Revidering av kriterium for samansetning

Helse Vest føreslår at kriteria for samansetting av brukarutval i dokumentet Retningslinjer og rammer for Regionalt brukarutval i Helse Vest blir revidert i forhold til samansetting av utval og med tanke på kva

---

¹ Munn- og Halskreftforeningen, Prostatakreftforeningen, Støtteforeningen for kreftsyke barn, Norsk forening for stomi- og reservoaropererte.

områder ein vektlegg representasjon frå. Følgjande tekst er foreslått erstatta med dagens (sjå dagens tekst i kursiv ovanfor):

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) og Samarbeidsforumet for funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) foreslår høvesvis 5 og 1 medlemmer kvar. Fylkeseldreråda foreslår 1 medlem, organisasjonane frå rusområdet foreslår 1 medlem og Kreftforeningen foreslår 1 medlem. Det skal også fremjast forslag om varamedlem. Organisasjonane skal foreslå ein breiast mogleg representasjon av medlemsmassen, slik at ulike pasientgrupper innan både somatikk, psykiatri og rus blir representerte. Følgjande kriterium skal gjelde for samansetting av det regionale brukarutvalet:

- *Brukarrepresentantane skal sjølv ha erfaring som pasient – og/eller pårørande.*
- *Brukarrepresentantane skal ha god brukarkompetanse. Det er ein føresetnad at brukarrepresentantane har/tek på seg å vere kvalifiserte til å delta og bidra til endring gjennom planmessig kompetanseutvikling og systematisering av eigne og andre sine erfaringar.*
- *Alle verksemdsområda skal vere representerte i det regionale brukarutvalet. Det blir lagt særleg vekt på at pasientgruppene innan psykisk helsevern, tverrfagleg spesialisert rusbehandling, kreftområdet og eldre er representert.*
- *Det vil og bli lagt vekt på at mindre synlege pasientgrupper og pasientgrupper som ikkje er i stand til å ta vare på eigne interesser er representert. Dette kan til dømes vere etniske minoritetar og barn og unge.*
- *Medlemmane skal vere geografisk jamt fordelte i regionen, det skal vere lik fordeling mellom kvinner og menn, og det skal vere ei rimeleg alderssamansetting.*

Brukarrepresentantane skal ha god brukarkompetanse. Nyoppretta regionale brukarutval vil få ei opplæring i spesialisthelsetenesta, Helse Vest RHF, føretaksmodellen, sentrale lovar og myndigheitskrav og arbeidsmåtar i verksemda.

Konklusjon

Helse Vest meiner at endringane som er foreslått vil bidra til å styrke brukarmedverknad gjennom det regionale brukarutvalet i Helse Vest. Endringane blir foreslått gjort gjeldande i samband med oppnemning av nytt brukarutval i 2012.

Vedlegg:

Reviderte retningslinjer og rammer for regionalt brukarutval i Helse Vest RHF